

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin eksternistyczny z zakresu liceum ogólnokształcącego
<i>Przedmiot:</i>	Język polski
<i>Forma/Formy arkusza:</i>	LPOP–100–2502
<i>Termin egzaminu:</i>	7 lutego 2025 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	14 lutego 2025 r.

Egzaminatorze!

- Oceniaj prace zdających uczciwie i z zaangażowaniem.
- **Stosuj przyjęte zasady oceniania w sposób obiektywny.** Pamiętaj, że każda odpowiedź merytorycznie poprawna, spełniająca warunki określone w poleceniu, musi **zostać** oceniona pozytywnie, nawet jeżeli nie ujęto jej w przykładowych odpowiedziach.
- Konsultuj niejednoznaczne rozwiązania zadań z innymi egzaminatorami lub z przewodniczącym zespołu egzaminatorów. W przypadku niemożności osiągnięcia wspólnego stanowiska rozstrzygajcie na korzyść zdającego.
- Podczas przyznawania punktów nie kieruj się emocjami.
- Informuj przewodniczącego o wszystkich nieprawidłowościach zaistniałych w trakcie oceniania, w tym – o podejrzeniach o niesamodzielność w pisaniu pracy.

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

Nr zad.	Poprawna/przykładowa odpowiedź <i>*Należy uznać inne odpowiedzi poprawne merytorycznie</i>	Liczba punktów	Zasady oceniania
1.	F F P	0–2	2 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca trzy poprawne wskazania. 1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania. 0 pkt – odpowiedź niepełna (jedno poprawne wskazanie) lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.
2.	Przykładowe odpowiedzi: <ul style="list-style-type: none">• <i>Sen pozytywnie wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne człowieka.</i>• <i>Sen przeciwdziała chorobom.</i>	0–1	1 pkt – odpowiedź poprawna, zawierająca poprawne wyjaśnienie. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
3.	Przykładowe odpowiedzi: <ul style="list-style-type: none">• <i>używanie sztucznego światła, urządzeń elektrycznych, ekranów;</i>• <i>uważanie snu za przeciwnika człowieka;</i>• <i>współczesny styl życia powoduje, że człowiek mniej śpi;</i>• <i>pragnienie korzystania w pełni z życia;</i>• <i>uważanie, że sen ogranicza wydajność człowieka.</i>	0–1	1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca dwa poprawne przykłady. 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.
4.	Przykładowe odpowiedzi: <ul style="list-style-type: none">• <i>W dzisiejszych czasach odręczne pisanie listów stało się niezwykle rzadkie, ponieważ większość ludzi wybiera pisanie na komputerze z powodu wygody oraz oszczędności czasu. Podobnie jest z podejściem ludzi współczesnych do snu. Bywa on spychany na margines jako coś</i>	0–1	1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca poprawne wyjaśnienie sensu porównania. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

	<p><i>niepotrzebnego, marnującego cenny czas.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Sen w dzisiejszych czasach wydaje się przeżytkiem, jak list pisany ręcznie w dobie e-maili.</i> 		
5.	<p>Przykładowe odpowiedzi: Styl potoczny – <i>idziemy na skróty; żłopiać kawę; czasami wydaje się nam; ociągać się w drzwiach.</i> Styl naukowy – <i>centralna cecha biologii człowieka; molekularny zegar; elektroencefalograf; stadia snu; szyszynka; gruczoł u podstawy mózgu.</i></p>	0–2	<p>2 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca poprawny przykład użycia stylu potocznego oraz poprawny przykład użycia stylu naukowego. 1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca poprawny przykład użycia stylu potocznego lub poprawny przykład użycia stylu naukowego. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>
6.	C	0–1	<p>1 pkt – poprawna odpowiedź. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>
7.	B	0–1	<p>1 pkt – poprawna odpowiedź. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>
8.	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>potwierdza powszechność problemu, o którym pisze autor / to, że problem, o którym pisze autor dotyczy nas wszystkich;</i> <i>buduje wspólnotę pomiędzy autorem a czytelnikiem.</i> 	0–1	<p>1 pkt – poprawna odpowiedź. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>
9.	<p>Przykładowe odpowiedzi ocenione na 3 punkty:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Autor tekstu podejmuje problem snu jako niezbędnego warunku dobrego zdrowia i samopoczucia. M. Finkel wskazuje zależność snu od cyklu słonecznego. Zwraca uwagę na postęp cywilizacyjny, który doprowadził do traktowania snu jako przeszkody w realizacji zaplanowanych przez człowieka zadań. Wpływ na to ma rozpowszechnienie światła elektrycznego, powodujące, że współcześnie zachwiany został naturalny rytm snu i aktywności, co może skutkować różnymi chorobami. (60 słów)</i> <i>Michael Finkel podejmuje temat roli snu w życiu człowieka. Autor podkreśla wagę snu dla zdrowia umysłowego i fizycznego każdego człowieka. Swoje rozważania popiera poglądami Roberta Stickgolda</i> 	0–3	<p>3 pkt – ze streszczenia wynika, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście; adekwatny poziom uogólnienia; streszczenie logicznie spójne; właściwa liczba słów. 2 pkt – ze streszczenia wynika, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście; ALE wystąpiły zaburzenia dotyczące poziomu uogólnienia LUB logicznej spójności streszczenia. 1 pkt – ze streszczenia wynika, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście; ALE wystąpiły zaburzenia dotyczące poziomu uogólnienia ORAZ logicznej spójności streszczenia. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p>

	<p><i>i wynikami przeprowadzonych eksperymentów, ukazujących wpływ sztucznego światła na jakość i długość snu. W konkluzji przestrzega przed zażywaniem pigułek na bezsenność. Sen powinien przypominać podróż, dzięki której ludzki organizm powinien odpoczywać w sposób naturalny.</i> (60 słów)</p>		
10.	<p>Przykładowa odpowiedź: <i>Tak. Obraz pokazuje lekceważenie przez ludzi pory snu, o czym mówi tekst 1. Jest noc, a wszystkie mieszkania są rozświetlone. W wielu oknach widać niebieskie światło pochodzące z ekranów. Nie ma nikogo na ulicy, co sugeruje – tak jak opisuje autor tekstu 1. – że ludzie zamiast spać, spędzają czas przy urządzeniach elektronicznych.</i></p>	0–2	<p>2 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca rozstrzygnięcie oraz uzasadnienie odnoszące się do tekstu 1. i do obrazu. 1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca rozstrzygnięcie oraz uzasadnienie odnoszące się do tekstu 1. lub do obrazu. 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.</p>
11.	F F	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno poprawne wskazanie) albo brak odpowiedzi.</p>
12.	<p>Przykładowe odpowiedzi: Wydarzenie opisane w konwencji realistycznej – pobyt w teatrze: <i>W loży tej siedziała hrabina, pan Łęcki i panna Izabela. Rzekłemu zdawało się, że Wokulski patrzy tak na pannę Izabelę.</i> Wydarzenie opisane w konwencji fantastycznej – lot Izabeli: <i>panna Izabela, uniósłszy się jak ptak, przepełnęła na gmach teatralny.</i> Uwaga: dopuszcza się cytowania.</p>	0–2	<p>2 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca poprawny przykład wydarzenia opisanego w konwencji realistycznej oraz poprawny przykład wydarzenia opisanego w konwencji fantastycznej. 1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca poprawny przykład wydarzenia opisanego w konwencji realistycznej lub poprawny przykład wydarzenia opisanego w konwencji fantastycznej. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>

13.	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Próba samobójcza na stacji w Skierniewicach, gdzie Wokulski postanawia przerwać podróż do Krakowa z powodu zachowania Izabeli i Starskiego.</i> • <i>Wokulski wraca do Warszawy po nieudanej próbie samobójczej i wycofuje się z życia społecznego.</i> • <i>Bohater zamknął się w warszawskim mieszkaniu i dokonał rozrachunku z dotychczasowym życiem, którego celem było dotąd zdobycie względów Izabeli.</i> • <i>Wyjazd Wokulskiego w nieznaną i sporządzenie testamentu, na którego mocy pozbywa się majątku.</i> • <i>Wokulskiemu przypisano wysadzenie ruin zamku i kamienia upamiętniającego miłość przesyłanej Zasławskiej i stryja Stanisława Wokulskiego.</i> 	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca opis jednego wydarzenia z powieści. 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi. Uwaga. Za poprawne należy uznać odpowiedzi, które wprost lub pośrednio (w tym symbolicznie) opisują klęskę marzeń Wokulskiego o szczęściu z Izabelą Łęcką.</p>
14.	<p>Przykładowe odpowiedzi: Podobieństwo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Izabela lata, podobnie jak kobieta z obrazu.</i> • <i>Bohaterki lecą nad terenem zabudowanym/ nad miastem.</i> <p>Różnica: <i>Na obrazie lecąca kobieta jest podtrzymywana przez mężczyznę, natomiast u Prusa Izabela lata samodzielnie.</i></p>	0–2	<p>2 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca informację zarówno o podobieństwie, jak i o różnicy w kreowaniu postaci. 1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca informację o podobieństwie lub różnicy w kreowaniu postaci. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>
15.	<p>Przykładowa odpowiedź: <i>Wyrazu „śnić” użyto w 1. znaczeniu. Rzecki przeżywa opisane wydarzenia we śnie.</i></p>	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca uzasadnienie. 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.</p>
16.	<p>16.1. Przykładowa odpowiedź: Autor – Adam Mickiewicz Tytuł – <i>Dziady, część III</i> Także np.: <i>Makbet, Lalka, Potop, Zbrodnia i kara, Ferdynand, Rok 1984</i></p> <p>16.2. Przykładowe odpowiedzi: <i>Adam Mickiewicz w III części „Dziadów” wykorzystuje motyw snu i widzenia kilkakrotnie. [Uwaga: zdający może podać tylko jeden z przykładów].</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>W Prologu główny bohater doznaje nieprzyjemnego snu, zesłanego przez Anioła stróża, który chciał go nakierować ku przeznaczeniu –</i> 	0–1	<p>1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca nazwisko autora oraz tytuł lektury. 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.</p> <p>1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca poprawne wyjaśnienie roli snu we wskazanej lekturze. 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.</p>

	<p>zostaniu wieszczem narodowym. Tym samym Mickiewicz tworzy ze snu miejsce zetknięcia się rzeczywistości mistycznej oraz ziemskiej.</p> <ul style="list-style-type: none"> W przypadku Nowosilcowa wizje senne wywołują diabły. Senator boi się, że popadnie w niełaskę cara, jednak najpierw śni o zaszczytach i pokłonach – w tym przypadku sen jest odzwierciedleniem lęków, ale też nadziei i oczekiwań bohatera. <p>W „Zbrodni i kary” Fiodora Dostojewskiego sny Raskolnikowa pozwalają czytelnikowi poznać psychikę bohatera. Na przykład sen o katowanej kobyłce pokazuje jego wrażliwość, a sen o śmiejącej się starusze odzwierciedla lęki Rodiona, pokazuje on także, że bohater uświadomił sobie, że nie jest nikim niezwykłym.</p>		
17.	<p>Przykładowa odpowiedź: <u>przyjaciel</u> Ignacego Rzeckiego oraz Stanisława Wokulskiego łączyła przyjaźń. Stary subiekt, widząc zachowanie Stanisława w teatrze, bał się, że Wokulski będzie nieszczęśliwy z powodu panny Łęckiej. Także w innych sytuacjach troszczył się o swojego przyjaciela, choć nie zawsze rozumiał, że mają inne marzenia. Wydawało mu się na przykład, że idealną kandydatką na żonę Stanisława będzie pani Stawska. Uwaga: Zdający może też wybrać inne określenia – ojciec i doradca – i właściwie uzasadnić swój wybór.</p>	0–1	1 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca uzasadnienie wyboru. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
18.	Wypracowanie	0–15	Zasady oceniania – poniżej.

Zasady oceniania wypracowania

I. Spełnienie formalnych warunków polecenia (maksymalnie 1 punkt)

Egzaminator sprawdzający wypracowanie zdającego w tym kryterium będzie oceniał, czy:

- w pracy nie występuje błąd kardynalny;
- wypowiedź w co najmniej jednym fragmencie dotyczy problemu wskazanego w poleceniu;
- napisane wypracowanie jest w jakiegokolwiek części wypowiedzią argumentacyjną;
- w wypracowaniu zdający odwołał się do lektury obowiązkowej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym.

<ul style="list-style-type: none"> W wypracowaniu nie występuje błąd kardynalny. ORAZ 	1 pkt
--	--------------

<ul style="list-style-type: none">W wypracowaniu jest odwołanie do lektury obowiązkowej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym. ORAZWypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu. ORAZWypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną.	
<ul style="list-style-type: none">Wypracowanie nie spełnia któregokolwiek z warunków określonych w kategorii „1 pkt”. ALBOWypowiedź jest napisana w formie planu albo w punktach.	0 pkt

Uwaga: jeżeli w kryterium *Spełnienie formalnych warunków polecenia* przyznano 0 pkt, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

II. Kompetencje literackie i kulturowe (0–5 pkt)

Aby ocenić wypracowanie w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał, czy:

- zdający wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej (wskazanej w poleceniu bezpośrednio lub ogólnie), a także innych utworów (jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze;
- przedstawił bogatą argumentację;
- nie popełnił błędów rzeczowych, w tym – błędów kardynalnych, zarówno w odniesieniu do przywołanych tekstów literackich oraz kontekstów, jak i do wykorzystanej terminologii historycznoliterackiej oraz/lub teoretycznoliterackiej.

5 pkt	<ul style="list-style-type: none">Pogłębiona argumentacja.Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami, ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej.Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
4 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt.
3 pkt	<ul style="list-style-type: none">Powierzchniowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości.Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej.Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
2 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none">Podjęta próba argumentowania.Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

III. Kompozycja (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- kompozycja wypracowania jest funkcjonalna wobec tematu oraz czy jest konsekwentna;

- wypracowanie jest spójne wewnątrzakapitowo i międzyakapitowo;
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

<ul style="list-style-type: none"> • Kompozycja wypracowania jest funkcjonalna wobec tematu i konsekwentna. ORAZ • Wypracowanie jest spójne w obrębie akapitu i między akapitami. ORAZ <p>Dopuszczalne są 2 usterki w zakresie: spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.</p>	1 pkt
Wypracowanie nie spełnia warunków określonych w kategorii „1 pkt”.	0 pkt

IV. Styl (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest stosowny, tzn. czy zdający konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy, jest funkcjonalne);
- zdający nie napisał wypowiedzi, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej.

1 pkt	Styl w całości lub w przeważającej części stosowny, tj. adekwatny do odmiany pisanej języka oraz do sytuacji komunikacyjnej (jednorodny albo funkcjonalnie niejednorodny).
0 pkt	Wypracowanie nie spełnia warunków określonych w kategorii „1 pkt”.

V. Język (0–4 pkt)

Aby ocenić wypowiedź w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- zdający poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych;
- środki językowe, których użył zdający, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też w pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

Aby ocenić język wypowiedzi, egzaminator najpierw oceni zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Sprawdza m.in., w jakim stopniu zachowano poprawność składniową, frazeologiczną, fleksyjną i leksykalną wypowiedzi. W ocenie uwzględni liczbę wszystkich błędów językowych, które zdający popełnił w wypracowaniu.

Poprawność środków	nie więcej niż 2 błędy językowe	3–5 błędów językowych	6–8 błędów językowych	9–11 błędów językowych	12 lub więcej błędów językowych
Zakres środków					
szereki zakres środków językowych, tzn.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
<ul style="list-style-type: none"> • zróżnicowana składnia 					

• zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu					
zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

VI. Ortografia (0–2 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator sprawdzi, w jakim stopniu zachowano poprawność ortograficzną wypowiedzi.

2 pkt	Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny.
1 pkt	2–3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

VII. Interpunkcja (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator uwzględni liczbę i rodzaj błędów interpunkcyjnych popełnionych w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uwagi dodatkowe

- Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator oceni ją na 0 punktów.
- Jeżeli w wypowiedzi zdający w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź egzaminator nie przyzna punktów.
- Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator oceni ją na 0 punktów.
- Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 punktów w każdym kryterium.
- Jeżeli wypowiedź zawiera liczbę słów mniejszą niż wskazana w arkuszu egzaminacyjnym, wypracowanie zostanie ocenione wyłącznie w kryteriach: *spełnienie*

formalnych warunków polecenia, kompetencje literackie i kulturowe oraz kompozycja.
W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.

- Jeżeli praca będzie napisana drukowanymi literami, egzaminator przyzna 0 punktów w kryterium *ortografia*.
- Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym – internetowego, lub jest przepisana od innego zdającego, wówczas w przypadku takiego zdającego egzamin z języka polskiego zostanie unieważniony.
- Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Centralna Komisja Egzaminacyjna